

LOIS MCMASTER
BUJOLD

SCIENCE FICTION MASTERS

LOISMCMASTER
BUJOLD

CIOBURI DE ONOARE

Traducere din limba engleză
de Ona Frantz

 PALADIN

Colecție coordonată de: Michael Haulică
Tehnoredactor: Vasile Ardeleanu
Coperta: Alexandru Daș
Ilustrația copertei: Les Edwards

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MCMMASTER BUJOLD, LOIS

Cioburi de onoare / Lois McMaster Bujold ;
trad. de Ona Frantz. - București : Art, 2013

ISBN 978-973-124-838-7

I. Frantz, Ona (trad.)

821.111-31=135.1

Lois McMaster Bujold

Shards of Honor

Copyright © 1986 by Lois McMaster Bujold

© Editura Paladin, 2013, pentru prezenta ediție
Editura Paladin este un imprint al Grupului Editorial Art

*Lui Pat Wrede,
pentru că este un glas
în pustietate*

Capitolul întâi

O mare de cețuri plutea peste pădurea tropicală: moale, cenușie, luminescentă. Pe crestele înalte, pâcla se arăta mai luminoasă de la soarele dimineții, care începea să încâlzească și să ridice umezeala, cu toate că jos, în ravenă, obscuritatea rece, lipsită de orice sunet, imita crepusculul de dinaintea zorilor.

Comandantul Cordelia Naismith îi aruncă o privire botanistului din echipa sa și își reglă chingile astfel încât să poată duce mai comod echipamentul pentru prelevări biologice în timpul cățărării epuizante ce-avea să urmeze. Își îndepărtată de pe ochi o șuviță de păr arămie, lungă și umezită de ceață, trăgând-o cu un gest nervos spre agrafa din care scăpase. Următoarea lor zonă de observații avea să fie la o altitudine mai joasă, categoric. Gravitația de aici era ceva mai slabă decât pe planeta lor de origine, Colonia Beta, dar nu prea compensa stresul fizic la care îi supunea aerul montan rarefiat.

O vegetație mai densă marca hotarul superior al peticului de pădure. Urmând firul noroios al pârâului din ravenă, înaintară cu spinările îndoite sau de-a bușilea prin tunelul viu, apoi ieșiră în aer liber.

Briza matinală sufla ultimele panglici de ceață de pe crestele aurite. Se întindeau la nesfârșit, versant după versant, sfârșind pe coama măreață a unui vârf central încununat cu gheață sclipitoare. Soarele acestei lumi strălucea

pe cerul adânc, de culoare turcoaz, dăruind cu o bogăție copleșitoare pajiștile aurii, florile mărunte, smocurile unei plante argintii ca o dantelă de pudră risipită peste tot. Cei doi exploratori admirară extaziați muntele care se ridica deasupra lor, învăluit în tăcere.

Botanistul, sublocotenentul Dubauer, întoarse capul spre Cordelia zâmbindu-i larg și se lăsă în genunchi lângă o tufă argintie. Ea merse până la cel mai apropiat povârniș să privească panorama de sub ei. Fâșiile de pădure se îndesau în josul pantelor domoale. La cinci sute de metri dedesubt se întindeau pâlcuri de nori ca o mare albă până la orizont. Departe către vest, fratele mai mic al muntelui lor abia dacă răzbătea prin caimacul norilor.

Cordelia tocmai își dorea să se fi aflat pe câmpiile de jos ca să poată vedea ce nu mai văzuse, apă curgând din cer, când se pomeni smulsă brutal din reverie.

— Acuma la ce dracului o mai fi dat foc Rosemont de pute în halul ăsta? murmură ea.

O coloană de fum negru unsuros se înălța dincolo de următorul pinten al pantei muntoase, pentru ca mai sus să fie strâmbată, subțiată și risipită de adierile înălțimilor. Cu certitudine părea să vină dinspre locul unde se afla tabăra lor de bază. O cercetă din priviri cu luare-aminte.

Un vaier îndepărtat, care se transforma în urlet, străpunsese tăcerea. Naveta lor orbitală țâșni din spatele crestei și săgetă cu un bubuit cerul de deasupra lor, lăsând în urmă un siaj sclipitor de gaze ionizate.

— Ce mai decolare! strigă Dubauer, întorcându-și brusc privirea spre înaltul cerului.

Cordelia tastă codul pe comunicatorul cu rază scurtă de la încheietura mâinii, îl ridică la gură și spuse:

— Naismith către Baza Unu. Răspundeți, vă rog.

Nu avu parte decât de un șuierat slab și fără sens. Che-mă din nou, de două ori, cu același rezultat.

— Încearcă-l pe-al tău, îi spuse sublocotenentului Du-bauer, care se foia nerăbdător pe lângă ea.

Dar nici el nu avu mai mult noroc.

— Adună-ți lucrurile, ne întoarcem în tabără, ordonă ea. Pas alergător.

Porniră într-un marș forțat chinuitor, cu respirația tăia-tă, către creasta de alături și se afundară iar în pădure. Prin-tre arborii lungi, subțiri și bărboși de la această altitudine erau mulți căzuți, încâlciți. La urcare, păruseră a fi de o săl-băticie artistică; la coborâre, se transformau în obstacole amenințătoare. Cordeliei i se desfășurau în minte o duzină de posibile dezastre, unul mai straniu decât altul. Așa se nasc din necunoscut dragoni la marginea hărților, reflectă ea, înăbușindu-și panica.

Se strecurară la vale prin ultima fâșie împădurită, la ca-pătul căreia avură parte pentru prima dată de o vedere clară a poienii uriașe care fusese aleasă ca loc al taberei lor de bază. Cordeliei îi pică falca de șoc. Realitatea întrecea imaginația.

Se ridicau fuioare de fum din cinci movile negre de cenu-șă zgrunțuroasă, care fuseseră cândva un cerc ordonat de corturi. Cicatricea unei arsuri înăbușite marca pe iarbă locul unde staționase naveta, de cealaltă parte a râpei, în dreptul taberei. Locul era plin de echipament fărâmițat. Toate insta-lațiile lor sanitare izolate bacteriologic se duseseră de-a dura în râpă; da, observă ea, până și privata fusese incendiată.

— Dumnezeule mare, murmură sublocotenentul Du-bauer, pornind într-acolo cu aerul unui somnambul.

Cordelia îl prinse de guler.

— Rămâi la pământ și acoperă-mă, îi ordonă ea, apoi începu să înainteze cu precauții în direcția ruinelor tăcute.

Peste tot în jurul taberei iarba era tescuită și răscolită. Minte năucită a Cordeliei se lupta să găsească o justificare pentru imaginea măcelului. Indigeni încă nedepistați? Nu, ar fi fost necesar nici mai mult, nici mai puțin decât un arc de plasmă pentru ca țesătura corturilor să poată fi topită. Extratereștrii cei îndelung-căutați, dar încă nedescoperiți? Poate izbucnirea neașteptată a vreunei boli ce nu fusese anticipată de programul lor automat de supraveghere microbiologică și vaccinări lunare – să fi fost oare o încercare de sterilizare? Un atac din partea vreunui alt guvern planetar? Era puțin probabil ca atacatorii lor să fi venit prin aceeași gaură de vierme pe care o descoperiseră ei; cu toate astea, dintr-un volum de spațiu cu diametrul de o lună-lumină din interiorul acestui sistem solar, ei încă nu cartografiaseră decât vreo zece la sută. Extratereștri?

Conștientiza cu tristețe faptul că mintea ei descria cercuri complete, de parcă ar fi fost unul dintre animalele ținute în captivitate de colegul său zoolog, care dădeau zor cu frenezie în roțile lor de antrenament. Cu un aer înverșunat, începu să împungă prin gunoaie în căutarea vreunui indiciu.

Îl descoperi în iarba înaltă de la jumătatea drumului către ravenă. Trupul în uniforma de camuflaj bufantă, marogălbuie, a departamentului de Observații Astronomice al Coloniei Beta se afla acolo, întins cât era de lung, cu brațele și picioarele într-o parte, ca și cum ar fi fost lovit în timp ce alerga să se adăpostească în pădure. Aerul îi invadează pieptul odată cu durerea recunoașterii. Cu gesturi blânde, îl întoarse cu fața în sus.

Era conștiinciosul locotenent Rosemond. Ochii îi erau sticloși, cu privirea fixă și oarecum îngrijorată, ca și cum încă i-ar mai fi fost oglindă pentru suflet. Îi închise ea pe amândoi.

Îi căută pe trup cauza morții. Nu tu sânge, nu tu arsuri, nu tu oase rupte – degetele ei lungi îi pipăiră scalpul. Pielea

de sub părul blond era plină de bășici, semnătura clară a unui disruptor neural. Asta trăda prezența extraterestrilor. Îi ținu capul în poală câteva clipe, mângâindu-i neputincioasă trăsăturile familiare, ca o oarbă. Nu era vreme de jelit.

Se întoarse la cercul înnegrit de funingine, se lăsă în patru labe și începu să scoțoască prin mormane în căutarea echipamentului de comunicație. Atacatorii fuseseră meticuloși în privința asta, stăteau măturie bulgării contorsionați de plastic și metal pe care îi găsea acolo. O mulțime de echipament valoros părea să fi dispărut cu desăvârșire.

Se auzi un foșnet în iarbă. Smuci în sus mâna cu paralizorul în poziție de tragere și încremeni. Figura încordată a sublocotenentului Dubauer se ivi din vegetația gălbuie.

— Eu sunt, nu trage, strigă el cu o voce sugrumată, deși intenția lui fusese să șoptească.

— Era cât pe-aci. De ce n-ai stat unde te-am pus? șuieră ea. Lasă, hai să m-ajutri să caut un bloc de comunicații care să bată până la navă. Și ține-ți capul la cutie, ar putea să se-ntoarcă în orice moment.

— Cine-ar putea? Cine-a făcut asta?

— Răspuns multiplu, la alegere – nuovo brazilienii, bar-rayaranii, cetagandanii, ar putea fi oricare. Reg Rosemont e mort. Disruptor neural.

Cordelia se târî până la movila care fusese cortul cu mostre și îi examinează cu luare aminte bulgării.

— Ia dă-mi țărșușul ăla de-acolo, șopti ea.

Împunse cu el, de încercare, cocoașa cea mai promițătoare din morman. Corturile încetaseră să mai fumege, dar valuri de fierbințeală continuau să se ridice din ele și să-i izbească fața, aidoma soarelui estival de-acasă, de departe. Țesătura chinuită se fărâmița ca hârtia carbonizată. Agăța cu țărșușul un dulap pe jumătate topit și îl trase deoparte,

la loc deschis. Sertarul de la fund nu se topise, dar era contorsionat în fel și chip și – descoperi ea când își răsuci poalele cămășii în jurul mâinii și trase – înțepenit zdravăn.

Alte câteva minute de căutare dădură la iveală niște obiecte dubioase ce-ar fi putut fi un ciocan și o daltă: o așchie de metal plată și o protuberanță grea pe care o recunoscuseră plină de tristețe a fi fost cândva un aparat de înregistrări meteorologice fragil și foarte scump. Cu aceste unelte primitive și cu ceva forță brută furnizată de Dubauer, reușiră să deschidă sertarul cu un zgomot ca un foc de pistol ce-i făcu pe amândoi să sară-n sus.

– Am umflat potul! spuse Dubauer.

– Hai să-l ducem acolo lângă râpă să-l verificăm, spuse Cordelia. Mă furnică pielea. Oricine ne-ar putea vedea din susul pantei.

Tot cu spinările încovoiate, trecură pe lângă leșul lui Rosemont, grăbiți să ajungă la adăpost. Fugind prin dreptul lui, Dubauer se uită la el peste umăr, stingherit și mânios.

– Cine-a făcut asta al naibii să fie de n-o să plătească.

Cordelia se mulțumi să clatine din cap.

Îngenuncheară în vegetația cu aspect de ferigi de sub coroanele copacilor și încercară echipamentul de comunicație. Mașinăria produse zgomot alb și niște amărâte de behăituri și scâncete, se opri complet, apoi, lovită ușor și scuturată, scuiă jumătatea audio a semnalului. Cordelia găsi frecvența corectă și începu apelul la noroc.

– Comandantul Naismith către nava de supraveghere *René Magritte*. Răspundeți, vă rog.

După o așteptare agonizantă, răspunsul firav, întrerupt de pârațuri, se strecură nesigur până la ei.

– Aici locotenentul Stuben. Ați pățit ceva, căpitane?

Cordelia își recăpătă respirația.

— Nimic deocamdată. Care e situația voastră? Ce s-a întâmplat?

Se auzi vocea doctorului Ullery, ofițerul superior care îi urma lui Rosemont în echipa de prospecțiuni.

— O patrulă militară barrayarană a înconjurat tabăra și a cerut predarea necondiționată. Au spus că revendică teritoriul în baza dreptului primului descoperitor. Pe urmă vreunui tembel de-al lor i-a tresărit degetul și-a tras cu arcul de plasmă, și după asta s-a dezlănțuit iadul. Reg i-a ținut la distanță cu paralizorul și noi ceilalți am reușit să ajungem la navetă. Aici, pe orbită, e o navă barrayarană din clasa General și ne tot jucăm de-a v-ați ascunselea cu ea, dacă mă-nțelegeți...

— Nu uita, emiți necriptat, îi aminti Cordelia pe un ton tăios.

Doctorul Ullery șovăi, apoi continuă:

— Așa-i. Ne cer în continuare să ne predăm. Știți cumva dacă l-au capturat pe Reg?

— Dubauer e cu mine. Mai lipsește cineva?

— Nimeni în afară de Reg.

— Reg e mort.

Peste înjurătura lui Stuben se suprapuse un pârâit de energie statică.

— Stu, comanda îți aparține, îl întrerupse Cordelia. Ascultă-mă bine. Nu trebuie, repet, nu trebuie să te încrezi în belicoșiiăștia agitați. Sub nicio formă să nu le predai nava. Am văzut rapoartele secrete despre crucișătoarele General. Sunteți depășiiți ca armament, blindaj și număr de oameni, dar fugiți cel puțin de două ori mai repede. Așa că ieși din raza lui și rămâi la adăpost. Retrage-te până la Colonia Beta dacă e nevoie, dar nu-ți asuma riscuri pe pielea oamenilor mei. Ai priceput?

— Nu putem să vă lăsăm acolo, căpitane!

— Nu poți să lansezi o navetă de recuperare cât îi aveți pe barrayarani în coastă. Iar dacă suntem luați prizonieri, avem mai multe șanse să ajungem acasă prin metode politice decât prin cine știe ce misiune de salvare periculoasă și nechibzuită, dar asta *numai* dacă reușiți să ajungeți acasă ca să depuneți petiția, e limpede ce zic? Confirmă!

— Confirmat, răspunse el reticent. Dar, căpitane, cât credeți că vă puteți ține departe de nenorocirii ăia demenți? Până la urmă tot au să pună mâna pe voi, vă depistează ei cu lunetele.

— Cât de mult timp posibil. Cât despre voi – dați-i drumul de-aici!

Își imaginase uneori cum ar funcționa propria ei navă fără ea; niciodată fără Rosemont. Își spuse că trebuia să-l împiedice pe Stuben să se joace de-a soldatul. Barrayaranii nu erau niște amatori.

— Acolo sus sunt cincizeci și șase de vieți care depind de tine. Poți să le numeri. Cincizeci și șase sunt mai multe decât două. Nu uita asta, da? Naismith, terminat.

— Cordelia... Noroc. Stuben, terminat.

Cordelia își îndreptă spinarea și rămase privind fix la micul aparat de comunicații.

— Pfu! Ciudată treabă.

Sublocotenentul Dubauer pufni.

— Puțin spus.

— Ba, exact spus. Nu știi dac-ai observat...

O mișcare în umbra împeștrită îi atrase privirea. Sări în picioare, iar mâna i se duse către paralizor. Înalt, cu profilul ca un tăiș de secure, soldatul barrayaran în uniformă de camuflaj cu pete verzi și cenușii se mișcă mai iute decât ea. Dubauer, încă și mai rapid, o împinse îndărătul lui. Ea auzi pârâitul unui disruptor neural în timp ce se azvârlea cu

spatele în ravenă, iar paralizorul și aparatul de comunicații îi zburau din mâini. Pădure, sol, izvor și cer, toate se roteau nebunește în jurul ei, apoi țeasta i se izbi de ceva cu un trosnet oribil, năucitor și se cufundă în beznă.

* * *

Pământul fertil al pădurii îi apăsa Cordeliei pieptul. Mirosul de țărână jilavă îi gădila nările. Inspiră profund, umplându-și gura și plămâni, și duhoarea de putred îi frământă stomacul. Își întoarse fața dinspre nămol. Durerea îi explodează în cap ca un mănunchi de raze.

Gemu nedeslușit. Spirale lucind întunecat îi obturau când și când vederea. Își forță ochii să se concentreze asupra celui mai apropiat obiect, aflat la vreo jumătate de metru în dreapta capului ei.

O pereche de bocanci negri grei, cufundați în noroi și acoperiți în partea de sus cu pantaloni de camuflaj, cu pete verzi și cenușii, încadra două picioare depărtate într-un peloc-repaus calm. Își înăbuși un geamăt de epuizare. Cu multă grijă, își culcă din nou capul în mătul negru și se rostogoli cu prudență pe o parte ca să-l vadă mai bine pe ofițerul barrayaran.

Paralizorul ei! Privi țintă în micul orificiu al obiectului rectangular pe care o mână lată și grea îl ținea neclintit. Ochii ei căutară frenetic locul unde se afla disruptorul neural. Centura ofițerului atârna îngreunată de echipament, dar tocul disruptorului, de la șoldul drept, era gol, ca și tocul arcului de plasmă din partea stângă.

Era doar cu puțin mai înalt decât ea, dar îndesat și vânjos. Un păr dezordonat, închis la culoare, cu tușe de gri, ochi cenușii, reci și adânci – de fapt întreaga lui înfățișare era în neorânduială după strictele standarde militare barrayarane.

Uniforma de teren îi era aproape la fel de boțită, înnoroită și pătată de sevă ca a ei, iar pe obrazul drept avea pielea învinețită și jupuită. S-ar zice că și el a avut o zi de rahat, îi trecu prin mintea încețoșată. Apoi vârtejurile de negru sclipitor crescură și o acoperiră din nou.

Când i se limpezi privirea pentru a doua oară, bocancii dispăruseră – ba nu. Uite-l, șezând comod pe un buștean. Încercă să-și concentreze atenția pe altceva în afară de mațele care i se răzvrăteau, dar mațele preluară controlul printr-o năvală chinuitoare.

Căpitanul inamic tresări când ea vomită, dar nu se ridică din locul unde ședea. Cordelia se târî câțiva metri până la râșorul care curgea pe fundul ravenei și își spală gura și fața cu apa rece ca gheața. Simțindu-se oarecum mai bine, se ridică în șezut și întrebă cu voce dogită:

— Ei?

Ofițerul înclină din cap într-un gest vag de politețe.

— Sunt căpitanul Aral Vorkosigan, comandantul crucișătorului imperial barrayaran *Generalul Vorkraft*. Identifică-te, te rog.

Avea o voce baritonală, iar în vorbire abia dacă i se simțea accentul.

— Comandant Cordelia Naismith. Departamentul de Observații Astronomice al Coloniei Beta. Suntem o echipă științifică, sublinie ea pe un ton acuzator. Necombatanți.

— Am băgat de seamă, zise el sec. Ce s-a-ntâmplat cu echipa ta?

Ochii Cordeliei se îngustară.

— N-ai fost de față? Eu eram sus pe munte, împreună cu colegul botanist. Și adăugă mai insistent: L-ai văzut cumva pe botanistul meu – pe sublocotenentul meu? M-a împins în râpă când am fost atacați...

El ridică privirea către locul de pe buza defileului de unde căzuse ea – cu cât timp în urmă?

– Era un băiat șaten?

Ea simți că-i stă inima în loc în așteptarea răspunsului.

– Da.

– Acum nu mai ai ce-i face.

– Asta e crimă! N-avea la el decât un paralizor! Îi strigă ea barrayaranului, cu ochii învăpăiați. De ce-au fost atacați oamenii mei?

El își lovi palma, încet și gânditor, cu paralizorul ei.

– Expediția ta, răspunse alegându-și cu grijă cuvintele, urma să fie reținută, preferabil în mod pașnic, din cauză că a violat un spațiu barrayaran. A fost o altercație. Pe mine m-a nimerit în spinare o rază de paralizor. Când am ajuns la tabăra voastră, am găsit-o cum ai găsit-o și tu.

– Bun.

Simți în gură amăreală de fiere.

– Mă bucur că Reg l-a nimerit pe unul de-al vostru, înainte să-l omori și pe el.

– Dacă te referi la băiatul blond din poiană, nechibzuit, dar curajos, recunosc, acela n-ar fi fost în stare să nimerească nici zidul casei. Nu știu de ce voi, betanii, vă mai puneți uniforme de soldați. Nu sunteți mai bine antrenați decât copiii ieșiți la picnic. Dacă gradele voastre indică orice altceva decât mărimea soldei, eu unul nu pot să-mi dau seama.

– Era geolog, nu asasin plătit, se răsti ea. Cât despre „copiii” mei, soldații tăi nici n-au fost în stare să-i captureze.

Sprâncenele lui se îmbinară. Cordelia tăcu dintr-odată. Ah, grozav, își spuse ea. Nici n-a apucat să-mi sucească mâna și deja îi dau informații pe tavă.

– Nu, deocamdată, spuse Vorkosigan meditativ.

Arătă cu paralizorul în susul apei, către locul în care unitatea de comunicații zăcea despicată în albia pârâului. Din ruină se înălța o bolboroseală mărunță de aburi.

— Ce ordine i-ai dat navei tale când te-au informat despre evadarea lor?

— Le-am spus să hotărască singuri, murmură ea vag, bâjbâind să-și găsească inspirația prin ceața pulsatilă.

El pufni disprețuitor.

— Un ordin prudent, numai bun de dat unui betan. Cel puțin te asiguri c-o să fie respectat.

Ei, lasă. E rândul meu.

— Hei, eu știu de ce m-au lăsat în urmă oamenii mei – ai tăi de ce te-au lăsat? Un ofițer comandant, fie el și barrayaran, nu-i suficient de important ca să nu uiți pe unde l-ai pus?

Se așeză ceva mai drept și continuă:

— Dacă Reg nu era-n stare să nimerescă nici zidul casei, pe tine cine te-a nimerit?

Asta l-a atins, își spuse ea, în timp ce paralizorul cu care gesticulase el până atunci absent se rotea ajungând din nou să țintească spre ea. Însă barrayaranul spuse doar atât:

— Asta nu-i treaba ta. Mai ai vreo linie de comunicații?

O, nu – oare acest rigid comandant barrayaran avea de-a face cu o revoltă? Ei bine, să-l zăpăcim pe inamic!

— Nu. Soldații tăi au devastat totul.

— Nu contează, murmură Vorkosigan. Știu de unde să fac rost de altul. Ți-ai revenit cât să poți merge?

— Nu-mi dau seama.

Se opinti să se ridice, apoi își apăsă capul cu mâna ca să-și stăpânească durerile care-l săgetau.

— E doar o izbitură, spuse Vorkosigan pe un ton lipsit de compasiune. Mersul o să-ți facă bine.

— Cât de departe? icni ea.

— Vreo două sute de kilometri.

Cordelia căzu iar în genunchi.

— Călătorie plăcută.

— De unul singur, două zile. Presupun că ție o să-ți ia mai mult, că ești geolog, sau ce-oi fi.

— Astrocartograf.

— Ridică-te, te rog.

Se întinse s-o ajute, punându-și mâna sub cotul ei. Ciudat, dar nu părea prea dornic s-o atingă. Ea era înfrigurată și țeapănă; simțea fierbințeala palmei lui prin pânza groasă a mânecii. Vorkosigan o împinse hotărât în sus pe panta râpei.

— Nu glumești deloc, remarcă ea. Ce-ai de gând să faci cu un prizonier în marș forțat? Dacă-ți trosnesc una în cap cu o piatră când dormi?

— Îmi asum riscul.

Ajunseră pe creastă. Cordelia se înfășură în jurul unui copăcel, cu respirația tăiată. Observă cu invidie că Vorkosigan nici măcar nu gâfâia.

— Ei, să știi că nu merg nicăieri până nu-mi îngrop ofițerii.

— Asta-i risipă de timp și energie, ripostă el, părând iritat.

— N-am de gând să-i las la cheremul hoitarilor, ca pe niște animale moarte. Poate brutele tale barrayarane s-or pricepe mai bine la omorât, dar niciunul n-ar putea avea o moarte mai demnă de un soldat.

Se holbă la ea câteva clipe, cu o figură impenetrabilă, apoi ridică din umeri.

— Foarte bine.

Cordelia porni la drum pe marginea râpei.

— Credeam că-i aici, spuse ea, nelămurită. L-ai mișcat tu din loc?

— Nu. Dar n-avea cum să se târască prea mult, în situația lui.

— Ziceai că-i mort!

— Așa-i. Numai că trupul încă-i mai mișca. Disruptorul i-o fi ratat cerebelul.

Cordelia urmări dâra de vegetație strivită peste o mică ridicătură de pământ, iar Vorkosigan o urmă în tăcere.

— Dubauer!

O rupse la fugă spre silueta în haine bej chircită printre ferigi. Când îngenunche alături, el se răsuci și se întinse rigid, apoi trupul începu să i se scuture în valuri lente, în timp ce gura i se lățea într-un rânjet bizar. I-o fi frig? se întrebă ea năucită; apoi înțelese ce avea în fața ochilor. Își scoase batis-ta din buzunar, o împături și i-o vârî cu forța între dinți. Omul avea deja gura însângerată după o convulsie anterioară. După vreo trei minute, oftă și deveni moale.

Cordelia oftă cu zgomot, îngrijorată, și îl cercetă cu o privire nerăbdătoare. El deschise ochii și păru să-și concentreze privirea pe figura ei. Încercă fără folos s-o apuce de braț și scoase niște sunete, numai gemete și vocale coagulate. Ea se strădui să-i domolească agitația animalică mângâindu-i mâna cu blândețe și ștergându-i firele de salivă însângerată ce-i curgeau din gură; el se liniști.

Ea se întoarse către Vorkosigan, lacrimi de furie și durere înțețoșându-i privirea.

— N-a murit! Mîncinosule! E doar rănit. Are nevoie de îngrijiri medicale.

— Nu ești realistă, comandant Naismith. Nimeni nu se reface de pe urma rănilor de disruptor.

— Și ce? De-afară n-ai cum să știi cât de mult l-a afectat arma ta nenorocită. Încă mai e în stare să vadă și să audă și să simtă... nu poți să-l retrogradezi la statutul de cadavru cum ai tu chef!

Fața lui părea o mască.